

samtykke. I disse sager bør hensynet til kontrol med udbetalingen af sociale ydelser vægte tungere end hensynet til borgerens selvbestemmelse. Desuden er borgeren allerede på ansøgningstidspunktet skriftligt blevet oplyst om konsekvensen af, at der ikke oplyses om ændringerne, og har fået skriftlig oplysning om, hvilke ændringer i borgerens forhold, der kan medføre, at ydelsen ikke længere kan modtages.

Myndigheden kan dog ikke uden videre forlange at få oplysninger fra andre uden borgerens samtykke i sager, hvor der er en formodning for, at borgeren har modtaget ydelsen med urette og mod bedre vidende.

Myndigheden kan således kun forlange at få oplysninger uden samtykke, når det må formodes at være nødvendigt for at kunne træffe en forsvarlig afgørelse om tilbagebetaling. Om det er nødvendigt for myndigheden at indhente oplysningen, afgøres ud fra en konkret vurdering i hver enkelt sag. For at kunne foretage denne vurdering må myndigheden først udnytte mulighederne for at få sagen oplyst i tilstrækkeligt omfang på anden vis.

Myndigheden skal først søge at få sagen oplyst yderligere ved at henvende sig til borgeren og i overensstemmelse med forvaltningslovens § 19 partshøre borgeren om eventuelle nye oplysninger i sagen. Hvis myndigheden har brug for flere oplysninger i sagen, skal myndigheden forsøge at få dem fra borgeren selv eller eventuelt ved at forsøge at indhente samtykke til, at myndigheden kan indhente nærmere specificerede oplysninger fra andre efter § 11 a, stk. 1.

Myndigheden bør ligeledes fortsat udnytte muligheden for at indhente oplysninger om økonomiske forhold fra andre offentlige myndigheder og arbejdsløshedskasser efter § 11 a, stk. 2. Indhentelse af disse oplysninger kræver ikke samtykke fra borgeren. Mangler myndigheden fortsat de nødvendige oplysninger til tilbagebetalingssagen, skal myndigheden kontakte borgeren og anmode borgeren om evt. selv at fremskaffe den nødvendige dokumentation, f.eks. i form af et kontoudtog fra et pengeinstitut, hvis borgeren ikke ønsker, at myndigheden selv skal indhente oplysningerne.

Såfremt borgeren fortsat ikke medvirker til at fremskaffe de fornødne oplysninger, må myndigheden vurdere, om der er formodning for, at den oplysning, der mangler, er nødvendig at indhente for, at myndigheden kan træffe afgørelse om tilbagebetaling. Først herefter kan myndigheden anvende retssikkerhedslovens § 11 c, til at forlange at få oplysningen uden samtykke.

§ 11 c sammenholdt med § 11 a, stk. 1, kan ikke anvendes til brug for en generel kontrol af, om borgeren fortsat er berettiget til at modtage ydelsen. Myndigheden skal have en konkret mistanke om, at ydelsen er

modtaget med urette. Denne mistanke kan f.eks. opstå ved, at myndigheden har sammenkørt registre elektronisk, jf. § 11 a, stk. 2.

§ 11 c sammenholdt med § 11 a, stk. 1, giver ikke hjemmel til, at myndighederne kan overvåge borgere eller gå ind i hjemmet og undersøge forholdene hos borgere, der modtager sociale ydelser.

Myndigheden, der behandler en social sag eller klagesag, kan heller ikke pålægge de personer, andre myndigheder m.v., fra hvem myndigheden kan indhente oplysninger efter § 11 a, stk. 1, aktivt at skaffe sig yderligere oplysninger om borgerens forhold, der ikke er relevante for den adspurgte myndigheds eller persons almindelige funktion. Myndigheden kan for eksempel ikke til brug for behandlingen af sager, hvor det skal afgøres, om en person er berettiget til at modtage ydelser til reelt enlige, pålægge hjemmesygeplejersken eller hjemmehjælperen at holde øje med forhold, der indikerer, om borgeren lever i et ægteskabs-lignede forhold med en anden, i forbindelse med sygeplejerskens eller hjemmehjælperens besøg i borgerens hjem.

Myndigheden kan heller ikke pålægge ansatte at skulle indsamle oplysninger og herefter foretage en indberetning til myndigheden om forhold, der eventuelt kan have betydning for en social sag.

Vurderingen af, om borgeren fortsat, dvs. fremover, er berettiget til at modtage ydelsen eller om tildelingen af ydelsen eventuelt skal stoppes, er ikke omfattet af § 11 c. Har myndigheden brug for at indhente oplysninger fra andre end borgeren selv for at kunne vurdere, om borgeren fortsat er berettiget til at modtage ydelsen, skal sagen oplyses i overensstemmelse med § 11 a, medmindre der er tale om en sag, der er omfattet af § 11 c. Der henvises til de specielle bemærkninger til § 11 a.

Til retssikkerhedslovens § 12

Myndighedens oplysningspligt

Forslaget til § 12 svarer med redaktionelle ændringer til den gældende § 10, stk. 3, og § 11, stk. 2. De gældende bestemmelser omhandler myndighedens pligt til skriftligt at gøre borgeren opmærksom på myndighedens muligheder for at forlange at få oplysninger fra andre end borgeren selv og konsekvenserne af, at borgeren ikke medvirker eller ikke oplyser om ændringer i borgerens forhold, der kan have betydning for hjælpen.

Myndigheden skal således oplyse borgeren om, at der kan indhentes oplysninger efter forslaget § 11 a og § 11 c. Som følge af den nye kontrolbestemmelse i § 12 a, skal myndigheden også oplyse borgeren om myndighedens muligheder for at foretage udgående